Incipit prologus in librum quintum constitutionum et vitae sanctorum patrum

Licet ab
exordio
o conscrip
tionis
nostre uo
luntas
nobis
fuerit
omnia
que de
conuersatione sanctorum patrum
scire potuimus quatuor li
bris comprehendere: postmodum
tamen considerantes singula quan
tum superaddidimus: ne forte
legentibus aut librorum quan
titas, aut sententiarum displi
ceret continuata numerosi
tas. Cum enim in toto uolumi
nis huius corpore breuium sente
tiarum tanta sit copia ut e
as plerique sententie addecli
mare uix possint: habito
nobiscum rationis iudicio ar
bitrati sumus hoc modo
laborem nostrum lectoris
atque auditoris gratie comme
dandum: siquidem et breues
et longe sententie per quatuor
anteriores libros mixtim
releuandi causa fastidii
ponentur: collecta uero sen
tentiolarum plurima parte
in unum libellum: qui minute
quedam et gemmarum fragmi
na in massam aliquam con
flarent. Sententiolas
aut dicimus quantum ad numerum
dictionum: ceterum quedam
inuenitur in eis. quanto ubis
breuiores tanto sensibus
fortiores: adeo ut si quis
eas perfusius exponere que
rat totus sibi adesse neces
sario debeat. Sane aliter
nobis disponentibus a domino
factum esse credimus: ut e
giptiorum patrum celestis
conuersatio. legalium libro
rum numero signaretur:
quos ipse dominus de paritate e
gipti idest tenebrarum
eripuit: et in cordibus
eorum euangelice legis decre
ta spiritus sancti stilo conscripsit.
Horum igitur intuentes exitum
conuersationis fidem propositum
unitatem et studium: ut so
cii passionum effecti. con
sortes efficiamur et premii

Explicit prologus. Incipit liber quintus constitutionis et vitae sanctorum patrum

Rogabat
Explicans
senex qui
dam bassi
tia per
humanita
tem christi no
bis exhibi
ta: fratri

Incipit plogus in librum quintum constitutionum …

cunda dixit. Propter te homo salvator natus est: propter hoc venit filius dei ut tu salueris. Factus est homo manens deus: factus est puer: factus est lector. Accipiens namque librum: legit in sinagoga dicens. Spiritus domini super me eo quod unxit me: euangelizare pauperibus misit me. Factus est subdiaconus: faciens namque de fune flagellum omnes eiecit de templo: oves et boves et cetera. Factus est diaconus: precingens enim se lintheo lavit pedes discipulorum suorum: precipiens eis fratrum pedes lavare. Factus est presbiter: et resedit in medio magistrorum populum docens. Factus est episcopus: et accipiens panem benedixit ac fregit: dedit discipulis suis et cetera. Flagellatus est propter te: magis autem propter nos. Crucifixus mortuusque est: et tertia die resurrexit et assumptus est. Omnia propter nos suscepit in se. Omnia iuxta dispositionem. Omnia ordine. Omnia consequenter est operatus ut nos salvaret. Et tu propter eum non toleras? Simus sobrii vigilemusque va-

remus orationibus: ut que placita sunt ei facientes salvari possimus. Joseph nonne in egipto est venditus in terra aliena? Tres pueri in babilone captivi: numquam cuiusque habuere notitiam? Tamen deus patrocinatus est eis: suscepit que et glorificavit eos quod tenebat eum. Qui dat animam suam deo non habet propria voluntate: sed conspectus dei arbitrium non laborat. Nam si tua vis facere voluntate: non cooperante deo nimium fatigaris.

Frater interrogavit senem dicens. Que res sic bona est quam faciam et vivam in ea? Et dixit senex. Deus solus scit quod bonum est. Sed tamen audivi quod interrogavit unus abbatem nesterone magnum qui erat amicus anthonii abbatis: et dixit ei. Quod est opus bonum ut faciam? Et ille respondit ei. Non sunt omnia opera equalia. Scriptura dicit quia abraham hospitalis erat. et deus fuit cum eo: et helias diligebat quietem et deus erat cum eo: et david humilis fuit: et deus erat cum eo. Quod ergo vides animam tuam secundum deum velle hoc fac: et custodi cor tuum purum. Abbas chame cum esset moriturus: dixit

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUESSELDORF

discipulis suis. Nolite habi
tare cū hereticis neqȝ hereticis
noticiā iudiciū: neqȝ sint i
manus vr̄e apte ad cōgre
gandū aliquid: ȝ magis
sint extense ad tribuendū

Dixit abbatissa matro
na. Multi in mōte positi:
ea q̄ sūt popularia agen
tes perierūt. Melius enī
est ut cū multis sit et soli
taria vitā agat uolūtate:
q̄ᵃ cū solus sit. et uelit cū
multitudīe cōposito mētis.

Senex dixit. Semp̄ debȝ
monachus emē quiete sibi:
ut contēpnat etiā si corpa
le contingat euenire dispē.

Preteriēs aliqn̄ ab L. Ldū
bas pastor in egipto vidit
mulierē in monumēto se
dentē et amare flentē: et
dixit. Si uenīant omīa de
lectabilia mūdi hui⁹: non
trāsferūt animū istius a
luctu. Ita et monachus debȝ
sp̄ habē luctū in semetipso.

Transibat alia vice cū
abbate anub in ptib⁹ diola:
et uenientes circa monumē
ta viderūt mulierē nimis
se cedentē et flentē amare.
Qui stantes intendebant
in eā. Paululū autē pcedē
tes occurrerūt cuidā: et
interrogauit eū abbas pastor
dicens. Qd habet mulier
ista q̄ sic plorat amare?
Dicit ei ille. Mortuus est
maritus ei⁹: et fili⁹ et fr̄.
Et respondēs abbas pastor:
dicit abbati anub. Dico
uobis: quia nisi hō omēs
uolūtates sue carnis mor
tificauerit. et possederit luc
tū huc: nō pt̄ monach⁹
fieri. Tota enī vita mulī
eris hui⁹ et mēs ē in luctu.
Dicit iterū abbas pastor. Luc
t⁹ duplex ē: q̄ opat̄ et custod̄.

Frater interrogauit eū
dem dicens. Qd facio? Dic̄
ei. Qn̄ uenit abraham in
t'ram repmissionis monu
mentū sibi cōparauit: et
p sepulchrū terrā in heredi
tate pcepit. Dicit ei frater.
Qd est sepulchrū? Et dixit
ei senex. Loc⁹ flendi et lugēdi.

Narrauerūt de abbate
hor. et de abbē theodoro: q̄
misissent caprina pellem
in cella sua: et dixerūt sibi
adiuicē. Si nos visitauerit
deus modo: qd faciemus?
Et flentes reliquerūt locū il
latē: et sic trāsierūt ī cellās

Interrogauit frat̄ I. suas
sene dicēs. Unde ē abba
cor meū durū: et nō timȝ
deū? Dicit ei senex. Puto
q̄ si homo teneat ī corde

suo icrepatioez: possideat
tiore. Dicit ei frater. Qd
est increpatio? Dicit ei senex.
Vt in omi re homo icrepet
aiam sua dicendo ei: memor
esto q te optet deo occur
re. Dic aut et hoc. Quid
uolo ego cu hoie? Christo
aut q siquis in hijs pma
net: ueiat ei tior dei.

Dixit senex. Quemadmo
dum ubra corpor nror
ubiq nobiscu circufert:
sic debem9 fletu et cōpunctio
ne nobiscu habe ubiq fu

Quida fr itrogau Lm9
uit sene dices. Abba dic m
aliqd uerbu. Dicit ei senex.
Qn pcussit deus egiptu:
no eat dom9 no hns luctu.

Interrogauit fr queda sene
dices. Quomo desiderat
aia mea lacrimas sicut
audio senes lacrimates.
et no ueniut et tribulat
aia mea? Et dixit ei sex
Filij isrl' post qdraginta
anos itrauerut i tram
repromissiois. lacrime g
st terra repmissiois: ad
quas si pueneis ia no ti
mebis bellu. Ita em vult
deus affligi aiam: ut sp
desideret igredi i tra illa

Narrauerut de abbate
diostoro de mansias. q pa
nis eius ordeaceus erat et
farina lenticule: et p singu
los anos ponebat sibi lege
cuiusciuq vni9 obseruatie:
idest aut no occurre vno ano
alienis. aut no loqui: aut
no gustare aliqd coctu: aut
no comede aliqd pomoru
aut olera: et in omi opere
suo ita faciebat. et pficies
et vnuqdq sic aliud assume
bat: et p anos singulos h
faciebat.

Senex quidam
dixit. Ne qd desideraueris
aliqn manducabis: comede at
qd tibi apponit: scies tibi a
deo trasmissu et gras illi
age. Melius est em contra
uolutate tua comede carne:
q pisces cu delectatioe.

Dixit abbas theodorus.
Inopia panis tabefacit mo
nachi corp9. Alter aut quida
senior dicebat: q vigilie p
plus tabefaciut corpus.

Cassianus abbas dixit:
q narrauit nobis abbas mo
yses. q ei dixit abbas serapi
on: q cu essem iuuenis et se
dere cu abbe meo theona et
maducarem9: surges a re
fectioe scdm opa diaboli ra
pui vnu paximate: et ma
ducaui eu occulte nesciete
abbe meo. Cu g9 pseuerare
aliquato tpe h facies: rep
ipsum vitiu dnari: et no pualeba me

ipm vitiu retine: sz solummo
adiudicabar a ppria conscien
tia: et seni dicere confudebar.
Contigit aut scdm dispensa
tione dei. ut quida ueniret
ad sene utilitatis aie sue ca:
et interrogabat eu de ppriis
cogitacoibus. Rndebat se
nex dixit: qz nichil sic mo
nachis est noxiu et letifi
cat demones: quomo si ce
lent cogitacoes suas spua
libus patribus. locut9 e aut
eis et de continentia. Et cu
her dicentur. cogitans ego q
ds fuelauit seni de me: con
punctus cepi flere: et eieci
paximate de sinu meo. que
male consueueram rape: et pro
sternes me in pauimento. pos
tulaba de pteritis ueniam et
orone p cautela futorum.
Tuc dixit senex. O fili libea
uit te de captiuitate ista ei
am confessio tua: et demone
tenebrante cor tuu p tacitur
nitate. nuc adusus teipsu
confitendo iter fecisti: quem
usqz hatten9 dnari tibi pmi
seras: neqz contdicens. neqz
aliomo increpas eu. Ammo
aut neqq locu habebit i te:
quippe qui ex corde tuo i ap
to excussus est. Nerdu aute
finito sermone senis. et ecce
ope qd dixit apparuit: que

lut lapada ignis egressa e
de sinu meo: et impleuit to
ta domu fetido odore: ita
ut putarent q aderant q
sulphuris plurimu fuisset
incensu. Et dixit senex.
O fili ecce uerbor meor
p liberacois tue signu qd
sim e psttit dns documetu.
Narrauerut abbati pas
tori de quoda monacho: q
no bibebat vinu. Et dix eis:
qz vinu moachor no est.
Dicebat de abbate piore:
qz abulado comedet. Et
interrogate eu quoda fre.
quare sic manducaret: respo
dit no se h uelut opus ali
qd agere: sz uelut quodam
supfluo uti. Alij aut de h
tpo interroganti respondit:
ut no uelut comededo cor
pale delectacoez aia habeat.
Sancta sincletica dixit:
qz optz nos qui huiusmoi
ppositu suscepim9: castitate
q summa est retinere. Etem
apud seculares videtur cas
titas obseruari: sed adest
ei et stulticia: pptea alijs
omib9 sensibus peccant. Na
et aspiciut indecet: et ri
det inordiate. Iter dixit.
No te decipiat diuitu secu
li huius delitie: tamqz aliquid
utile hntes in se. Etem illi

delectatiois causa. arte diuso
modo condiendi cibos hono
rat: tu aut ieiunio et ab
iectione cibor habūdātiā
deliciarū illor supgredere.
Sed nō saciaberis pane: ne
qz desideres vinū.:-

Hyperitius abbas dixit.
Monach9 qui nō retinet
liguā in tēpore suo: neqz pas
sionū corpaliū ptetor ēt ali
Fratres conuenti sūt in loco qui
in scithi ut manducarent
palmas: et erat aliquis in
firm9 de nimia abstinen
tia. Qui tussiens excrea
bat flecma: quo nolente
de sputo eius uenit super
aliū frēm. Qui cū a cogi
tatioē cōpelleretur dicē ei
quiesce iā et nō excrees
sup me: ut superaret cogita
tioēs suas tulit qd' excrea
uerat et mittens in ore suo
statī comedit illud. Et tūc
cepit ad seipm dicē. Aut
non dicas frī tuo qd' eū cō
tristet: aut manduca qd' horres.

Dixit abbas cassianus
qz dixerit nobis abba moy
ses. bonū est nō abscondē
cogitatioēs sz senib9 spiritu
alibus et discretioēz habē
tib9 manifestare eas: non
hys qui tantū tpe senes sūt:
qm multi ad etatē respi

cientes: et cogitatioēs suas di
centes eis qui experimentū
nō habēt: p cōsolatioē ad
desperatioēz ultimam puene-rūt.

Interrogauit frāt senē dicēs.
Si ceciderit monach9 ptinus
affligitur uelut qui p de p
fectu in deteriorē statū pue
nerit: et laborat donec re
surgat. Qui aut a seculo
uenit: uelut qui ītiū fece
rit pficit. Et videns senex
dixit. Monachus tēptatioēz
incidens sic est tāqz domus
que cadit. Et si sobrius fu
erit in cogitatioē sua ree
dificat eā que corruerat
domū: inueniēs materias
ad edificiū pfuturas: ha
bēs posita fūdamēta et la
pides et harenā: et cetera
q sūt necessaria edificio: atqz
ita uelocius fabrica pficit.
Ille aut qui nec effodit nc
fūdamētū misit nc habz
aliqd' eor q sūt necessaria:
sz in spe dimittēs si quo mō
aliqn pficiat: ita ē et mo
nachus. Si in tēptatioēz
ceciderit et cōuers9 fuerit
ad dnm habz plurimū appa
ratū: meditatioēz diuine
legis. psalmodiā. opus ma
nuū. orōnem: et cetera q
sūt fūdamēta spūalis edifi
cij. Qui aut recens est in

conuersatione: donec iste discat. ille primum ordinem inueniet.

Senex dixit: quia secularis et taciturnitas et occulta meditatio: parturiunt castitatem.

Frater quidam interrogauit senem quendam dicens. Quid faciam? quia cogitatio mea semper in fornicatione intenta est. et non dimittit me quiescere uel una hora: et affligitur ex hoc anima mea. Ille autem dixit ei. Cum demones cogitationes in corde tuo seminant et sentis hoc: non colloquaris cum animo tuo. quoniam demonum est talia suggerere. Et licet non negligant haec immittere: tamen non extorquent demones. In te est ergo suscipere: et non suscipere. Respondens autem frater: dixit seni. Et quid faciam quia fragilis sum. et superat me passio haec. Ille autem dixit ei. Intentus esto ad huiusmodi. Scis autem quid fecerint madianite: qui ornauerunt filias suas et statuerunt eas in conspectu israhelitarum: non tamen extorserunt aliquem ut miscerentur cum eis: sed qui uoluerunt incurrerunt in eas. Alii autem indignantes comminati sunt: et cum interitu eorum qui presumpserant ulti sunt fornicationem. Ita agendum est et de fornicatione: et quando demones ceperint facere loqui in corde tuo. non respondeas eis: sed surgens ora et age penitentiam dicens. Fili dei miserere mei. Dixit autem ei frater. Ecce meditor abba et non est compunctio in corde meo: quia nescio uirtutem uerbi. Et ille dixit. Et tu tantum meditare. Audiui enim quod dixerit abbas pastor sed et alii patres hoc uerbum: quoniam incantator uirtutem uerborum que dicit nescit: sed serpens audit et scit uirtutem eorum que incantantur: et subicitur incantanti et humiliatur. Sic et nos quamuis ignoremus uirtutem eorum que loquimur: demones tamen audientes terrentur atque discedunt.

Dixit senex. quia cogitatio fornicationis fragilis est uelut papirus. Si ergo iactetur in nobis: et non acquiescentes proiciamus illam a nobis: facile rumpitur. Necessarium igitur est ut sit discretio in cogitatione nostra: qua agnoscamus quia hiis qui non consentiunt reposita est corona.

Egrotauit aliquando abbas arsenius in sithi: et opus habuit in infirmitate sua usque ad unam siliquam nummis. Et cum non inueniret: accepit a quodam uelut in elemosina:

et dixit. Gracias tibi ago do
mine: quod me dignum fecisti per
nomen tuo ad hoc peruenire: ut egens
elemosinam postularem.
Narrauerunt de beato aga
thone: quod longo tempore cellam
sibi cum suis fabricaret. Qua
cum perfecisset et cepisset illic
habitare: vidit in ipsa pri
ma ebdomada quedam non
utilem sibi: et dixit discipu
lis suis illud quod dominus apostolis
dixerat. Surgite eamus
hinc. Discipuli autem eius con
tristati sunt ualde: dicentes.
Si omnino uoluntatem habebas
migrandi hinc. ut quid tantum
laborem sustinuimus edifican
tes longo tempore cellam? Incipi
unt autem homines scandalizari
in nobis et dicere. Ecce ite
rum migrant inquieti sedentes.
Ille autem cum eos uidisset pu
sillanimes effectos: dicit eis.
Et si scandalizantur aliqui:
sed iterum sunt alii qui edificentur
et dicunt. Beati sunt isti:
qui propter deum migrauerunt:
et sua omnia contempserunt.
Veruptamen dico uobis. Qui
uult uenire ueniat: quia ego
interim uado. Illi uero prostra
uerunt se in terram rogantes
ut concederet eos secum abire.
Abbas theodorus cognomento
mento firme. habebat tres

codices ualde bonos. Et cum
uenisset ad abbatem macharium
dixit ei: quod habeo tres codices
et proficio ex lectione eorum: sed
et fratres petunt eos ad le
gendum et ipsi proficiunt. Dic
ergo michi quid debeo facere? Et
respondens senex ait. Boni
sunt quidem actus: sed maius om
nibus est michil possidere. Quod
cum audisset: abiit et uendidit
memoratos codices: deditque
indigentibus precium ipsorum.
Narrauerunt quidam pa
trum: quod uenit aliquando frater aliquis
in conuentum cellarum. coram
abbate ysaac uestitus modi
ca cucullam: et insectabatur
eum senex dicens. Hic monacho
rum est habitatio: tu autem se
cularis es: et non potes hic
esse. Dicebat fratribus abbas y
saac. Patres nostri et abbas
pambo uetustis et de multis
partibus resarcitis uestibus ute
bantur: nunc autem preciosis uesti
bus utimini. Discedite hinc: deser
tastis locum hunc. Cum autem pro
fecturi erant ad messem: dice
bat eis. Iam uobis nulla mandata
dabo: quia non obseruatis.
Dixit quidam frater abbati
pistamoni. Quid faciam? quia
durum est michi uendere quod
manibus meis laboro? Et re
spondens dixit: quod abbas sy

sois et cetei. uendebat opus
manuum suarum. Hoc enim non
ledet. sed cum uendis semel
dic precium spertum quas distra
his: et si vis relaxare mo
dicum precij in te est. Sic enim
et quietem inuenies. Item dixit
ei frater. Si habeo quod sufficiat
necessitatibus meis aliunde:
videtur tibi ut non cogitem
de labore manuum? Respondens
senex dixit. Quantumuis habeas.
non negligas operari: et quantum po
tes fac: tamen non cum turbela animi.

Interrogata est beata mediolanensis
sincletica: si perfectum bonum est
nichil possidere. Et illa dixit:
ualde bonum est hijs qui possunt.
Etenim hij qui tolerare possunt
tribulationem quidem carnis habent
sed animae requiem possidet. Quemadmodum si
ut fortia uestimenta dum cal
cantur et pedibus sepius dum re
uersantur. lauantur atque candi
dantur: ita fortis anima per uoluntari
am paupertatem amplius confirmatur.

Dixit abbas amonas quod
quatuordecim annos fecerit
in Scythi deprecans deum nocte
et die: ut donaret ei virtu
tem superandi iram.

Frater quidam sedens sin
gularis turbabatur: et pergens
ad abbatem theodorum de firme:
dixit ei quod turbaretur. Senex
autem dixit ei. Vade humilia men

tem tuam et subde te: et ha
bita cum alijs. ~~hom~~ Abijt er
go in montem: et mansit cum
alijs. Et reuersus est postea
ad senem: et dixit ei. Nec cum
alijs hominibus habitans quie
tem inuenio. Et dicit ei se
nex. Si solitarius non requi
escis neque cum alijs: cur uo
luisti te monachum facere?
Nonne ut sustineas tribula
tiones? Dic ergo michi: quot
annos habes in habitu isto?
Et dicit ei. Octo. Et dicit
ei senex. Crede michi habeo in isto
habitu septuaginta annos.
et nec una die potui requi
em inuenire: et tu in octo
annis requiem vis habere?

Rursum interrogauit eum
frater quidam dicens. Si fiat
subito sonus ruine alicuius.
fit tibi timor abba? Et dix
it ei senex. Si celum terre
adhereat: theodorus non for
midat. Poposcerat quippe
precibus ad deum ut auferret
ab eo formido: et propterea in
terrogauerat eum frater.

Beata sincletica dixit:
quod diabolus cum per stimulos
paupertatis non mouerit:
diuitias adhibet ad seducen
dum. Et dum per contumelias et
obprobria non preualet: laudes
et gloriam adhibet: sin autem

p salutem corporis mittit. Et
cu delectatioibus seduce no
pt: p molestias que cont
uotu eueniut animam
conatur subuertere.
Dixit abbas pastor. Que
admodu ipatoris spata
rius semp illi astat arma
tus: ita et aiam aduersus
demonu insidias optet sp
ee parata. Ite dixit: qr sagud
monachi in teptatioibus
apparet. Dicebat senex. Ppte
rea no pmouemur. qr nes
cim9 mensuras nras. neq
patientia hemus in ope
qua cepimus. sed sine labo
re aliquo uirtutem uolu
mus possidere.
Dicebat senex. qr anti
qui no cito migrat de loco
ad locu. nisi forte p trib9
rebus: idest si quis eat qui
contristaret adusus eu. et
satisfacies ei p omia no po
tuisset eu placare. aut ite
ru si contigisset ut a plu
bus laudaret: aut si tep
tatioez fornicatois icurisset.
Interrogatus est senex quo
modo optet uigilare moa
chu non scandalizari. qn ui
det aliquos ad seculu reu
tentes: et rndit. Intueri
debet monachus canes q
uenatur lepores. et sicut
unus ex eis uidens leporem
isequit: ceteri aute tatumo
cane uidentes currentem ali
qdiu cu ipo currut. postea
uero lassantes post se reuer
tuntur: solus aut ille qui ui
det lepore insequit donec
conphendat. nec ipeditur
ab itentioe cursus sui super
illos qui post se reuertunt.
sed neq de pcipiciis neq de
uepribus neq de siluis cogi
tat. s3 in spinis aliquotiens
icurrens tradit 7 pungit.
et no acquiescit donec con
phendat. ita et monachus
uel qui dnm xpm querit. cru
ci indesinenter itendat: et q
occurrut scandala omia ptere
at donec ad crucifixu puemat.
Senex dixit. Sicut arbor
fructificare no pt si sepius
trasferatur et trasplantet
de loco ad locu: sic nec mona
chus frequet migras in celes
tibus pt fructificare.
Abbas amonas de loco
qui dicit raythu itrogauit
abbate sysoi dices. Cum lego
scripturas. uult cogitatio
mea ornare sermoez: ut parat9
sim ad introgata respodere.
Et dicit ei senex. Non est
op9: s3 magis de puritate me
tis pinde tibi securitatem
et dicendi sermonem.

Dixit abbas anthonius:
q̄ nō pmittit deus bella ext
tari in gnatiōe hac: q̄m scit
q̄ īfirmi sᵗ ꝛ portare nō pnt.
Euagrius abbas dixit.
Mentem erratem uel nutā
tem solidat lcō et vigilie et
orō: ↄcupiscētiā uerō ferue
tem madefaciet esuries et
labor et solitudo: iracūdiā
aūt pturbatā reprimit psal
modia et longanimitas et
misīcdia: si hec oportunis et
tēporib9 et mensuris sint
exhibita. Si aūt īportune
uel sine mēsura fiūt: ad ꝑ
uū tēpus pficiūt. Que aūt
parui tēporis sūt: noxia
magis q̄ utilia erunt.
Interrogauit aliqn̄ abbas lo
ginus abbatē luciū dicens
Habeo tres cogitacōēs: vna
ut ad pegrinatiōēz pgam.
Et rn̄dit ei senex. Si non
tenueris līguā tuā: ubicūq̄
q̄ prexeris nō eris pegrin9
Et dixit abbas longinus.
Alia cogitatio mea ē: ut
ieiunem biduanas leuādo.
Et rn̄dit ei abbas lucius. Y
saias pphā dixit. Si cūrauēis
uelut circulū ceruicē tuā:
nec sic erit acceptū ieiuniū
tuū: ſ; magis contine mentē
tuā a cogitatiōib9 malis. Et
dixit abbas longin9. Terciū
est dispositū meū: ut decli
nem hoīm aspectus. Et re
respondit ei abbas lucius
Nisi prius correxeris uitā
tuā īnt alios cōuersando:
neq; solus habitans corri
gere te preualebis
Dixit abbas machari9
Si recordamur malorū
que īferuntur nobis ab ho
minib9: amputam9 menti
nre virtutē recordandi
dnī. Si aūt recordamur
malorū q̄ demones excitāt:
erimus īperforabiles.
Interrogauit abbas ioseph
abbatē pastorē de īmun
dis cogitatiōib9 que gene
rat cor hoīs: et de uanis
desiderijs. Et dixit abbas
pastor. Sicut quis claudēs
serpentē uel scorpionē in
uase. et obturās eū pēde
te tēpore oīno morit: ita
maligne cogitatiōēs que
studio demonū pullulāt:
paciētia eius cū īmittū
tur paulatim deficiūt
Frater uenit ad abbatē
pastorē: et dicit ei. Semi
no agrū meū: et facio ex
ipso agape. Dixit ei senex.
Bonū opus facis. Et disces
sit cū pposito animi: et
adiciebat ad agapē quā
faciebat. Hoc aūt audiēs

abbas anub: dixit abbati
pastori. Non times deum: quod
sic locutus es fratri illi? Et ta
cuit senex. Post duos autem
dies misit abbas pastor
ad fratrem illum et uocauit eum
ad se: et dixit ei audiente
abbate anub. Quid me tunc ro
gasti illa die: quia mens mea
alibi erat? Et dixit ei frater.
Hoc dixi quod semino agrum
meum: et de hoc quod colligo
ex ipso facio agape. Et dixit
ei abbas pastor. Putaui quod
de fratre tuo illo qui laycus
est diceres. Si autem tu facis
hec: non est hoc opus mo
nachi. Ille autem contristatus
est: et dixit. Aliud opus non
facio nec scio nisi hoc: et
non possum nisi seminare agrum
meum. Cum ergo discessisset:
cepit abbas anub peniten
tiam agere apud abbatem pasto
rem dicens. Ignosce michi.
Dicit ei abbas pastor. Et
ab inicio sciebam quod non est opus
monachi: sed secundum animam eius
ad profectum caritatis. Aut at
abijt tristis: et tunc idipsum opus facit.

Dixit iterum qui supra. Etiam
ex primeto homines probationes
fiunt. Dixit iterum: quia est ho
qui uidetur corde tacere: cor
autem eius condempnat alios.
Hic ergo sine cessatione loquitur.

Et est alius a mane usque ad
uesperam loquens: et taciturni
tatem tenet. Hoc autem ideo dixit:
quia numquam sine audientium
utilitate locutus est. Item
dixit: quia si sint tres in unum
ex quibus unus bene quies
cit: alius infirmetur et gratias
agat: tertius uero ministret
eis ex sincera uoluntate: hij
tres similes sunt: uelut etiam
si unius sint operis.

Dixit iterum abbas pas
tor. Si uenerit tibi cogita
tio de rebus corpori necessa
rijs et deleguaueris semel: et
iterum uenerit et deleguaueris
quid fiet: iam tertio si uenerit non
attendas ei: otiosa est enim.

Item dixit abbas pastor: quia
dixerit abbas amon. Est ho
qui portat toto tempore uite sue
securim: et non potest deicere
arborem. Est autem alter habens
usum incidendi: et in paucis
plagis deicit arborem. Dice
bat autem securim discretionem
esse. Item dixit. Uoluntas
hominis murus est eneus: et la
pis percuciens inter ipsum et deum.
Si ergo homo reliquerit hanc:
dicit ei et ipse quod in psalmo
scriptum est. In deo meo transgre
diar murum: et deus meus impol
luta uia eius. Si enim iusticia subue
nerit uoluntati: laborat homo.

Abbas pastor dixit: quia
frater interrogauit abbatem
moysen dicens. Qualis ho-
mo mortificat se? Et respondit ei.
Nisi posuerit homo in corde
suo quod iam triennium habeat in
sepultura: non attingit ad hoc.
Frater interrogauit Labu
abbatem pastorem dicens. Quomodo
oportet sedere monachum in cella?
Et dixit ei senex. Sedere in
cella ad id quod manifestum est:
hoc est ut faciat opus manu-
um: et semel comedat et ta-
ceat: et meditetur. Occulte
enim proficere in cella. hoc est ut
portet unusquisque obprobrium suum
in omni loco quocumque perrexerit:
et ut ministerii horas custodi-
at: et de occultis non negligat.
Si autem contigerit tempus ut va-
cet ab opere manuum: intret
ad ministerium operis dei: et
id sine aliqua perturbatione
consumet. Finis autem horum est
ut comitatum simul conuersa-
tionum bonum teneat: et reuo-
cetur a malorum comitatu.
Sancta sincletica dixit
Qui sensibiles diuitias de
labore et periculis maris col-
ligunt: qui multa lucrantur
tunc plura desiderant. et que
sunt uelut nichilum reputant:
ad ea uero que needum sunt.
omnem intentionem ac intendunt.
Nos autem et eorum que querenda
sunt nichil habemus: et nolu-
mus possidere que necessaria
sunt propter timorem dei. Dixit
iterum que supra. Est tristicia u-
tilis: et est tristicia que corrum-
pit. Tristicia utilis est: ut
pro peccatis ingemiscamus: et pro
ignorantia proximorum: et ut
non cadamus a proposito ut
perfectionem bonitatis attinga-
mus. Hee sunt species uere tris-
ticie. Est enim et aduersarii in-
imici ad hec quedam commixtio.
Immittit namque tristiciam sine
aliqua ratione: quam tedium
appellauerunt. Oportet ergo
talem spiritum sepius orando
et psallendo magis depellere.
Iterum ait. Est enim ex immissi-
one diaboli extensa et durum
abstinentia: nam et sequaces
eius faciunt hec. Quomodo ergo dis-
cernimus diuinam et regularem
abstinentiam a tyrannico atque
diabolico periculo: manifes-
tum est quod per mediocre tempus
conuersationis tue una regu-
la ieiunii sit tibi. Nam subito
quattuor aut quinque dies conti-
nuos ieiunas: et iterum cibo-
rum multitudine soluis ieiu-
nium: hoc enim letificat diabolum.
Semper enim quod sine mensura est:
corruptibile est. Noli ergo
subito arma tua expendere:

ne nudus inventus in bello
facile capiaris. Arma enim
nostra corpus nostrum est: anima
vero nostra miles est. Utrisque
ergo diligentiam prestemus: ut
paratus sis ad id quod necesse est.
Dicebat senex quod cucul-
la qua utimur signum est
innocentie. superhumerale vero
quo humeros et cervicem
alligamus signum est crucis.
Zona autem qua cingimur
signum est fortitudinis. Con-
versemur ergo iuxta id quod
habitus noster significat: quia
omnia cum desiderio facien-
tes numquam deficiemus.
Dixit abbas amonas
abbati esceo in initio. Quo
me vides modo? Et ille dix-
it ei. Sicut angelum pater. Et
iterum dixit ei postea. Nunc
quo me vides? Et ille dixit.
Quomodo sathanam. Et enim
vel si bonum sermonem michi lo-
quaris: velut gladius michi est.
Abbas besarion moriens
dicebat. Debet monachus
totus oculatus esse: sicut
cherubim et seraphin.
Iter agebat aliquando abbas
daniel et abbas amoys.
Dixit autem abbas amoys.
Putas aliquando et nos sedebi-
mus in cella pater? Dixit ei
abbas daniel. Quis enim au-

fert a nobis deum? Nam et foris
modo est deus: et extra et in cellam.
Euagrius abbas dixit. Lib.
Magnum est quidem sine impe-
dimento orare: maius autem
etiam psallere sine impedimento.
Idem quod supra. Memor esto sem-
per exitus tui: et non oblivisca-
ris eterni iudicii: et non
erit delictum in anima tua.
Theodorus abbas de enna-
to dixit: quod si nobis reputat
deus negligentias temporis
quo oramus et captivitates
quas patimur dum psalli-
mus: non possumus salvi fieri.
Dixit abbas theonas. Quia
impeditur mens nostra et revoca-
tur a contemplatione dei: prop-
terea captivi ducimur in
carnalibus passionibus.
Ysidorus abbas qui erat pres-
biter in scythi dixit. Ego quando
eram iuvenis et sedebam in cel-
la mea non habebam numerum
psalmorum quos dicebam in mi-
nisterio dei: nox enim michi et
dies in hoc expendebatur.
Interrogatus abbas pastor de in-
quinamentis respondit: quod si
stabilimus activam vitam nostram
sobrietati. invenimus in nobis inqui-
Dicebant de abbate Lmeth
pastore quod cum exiturus esset
ad opus dei faciendum: sedebat
primus eorum discernens cogi-

tationes suas iugiter vna
hora: et sic egrediebatur.
Abbas pastor dixit: quia
interrogauit quidam abbatem
pastorem dicens. Quid facio
anime mee? quia insensibilis facta
est et non timet deum? Et dixit
ei. Vade et iunge te homini ti
menti deum: et cum illi adheseris
doceberis et tu timere deum
Dixit iterum. Discede ab homine:
qui in collocutione incessan
ter contentiosus est.
Dixit iterum. Interrogaui
aliquem abbatem petrum discipu
lum abbatis loth dicens. Quando
sum in cella in pace est anima
mea? cum autem venerit frater
aliquis ad me. et retulerit
michi uerba eorum qui foris
sunt turbatur anima mea: et di
cit michi abbas petrus quod di
cebat abbas loth. Clauis tu
a aperuit ostium meum. Et ego
dixi ei. Quid est verbum hoc? Et
dixit. Si quis venit ad te. et
interrogas eum quomodo habes
vnde venis. qualiter agitur
circa illos fratres? susceperunt
te an non: tunc aperis ianuam
oris fratri tuo et audis quod non
uis. Et ego dixi ei. Ita est.
Sed quid faciet homo cum ue
nerit frater ad eum? Et dixit mi
senex. In luctu omnis doctri
na est. Vbi autem non est luctus:
impossibile est custodire men
tem. Et dixi ei. Nunquid in cella
sum mecum est luctus? cum autem
aliquis venerit ad me: aut
cum egredior de cella non in
uenio luctum. Et dixit. Nec
dum tibi subiectus est: sed ue
lut ad usum pro tempore adhi
betur. Et dixit ei. Quis est
hic sermo? Et dixit michi.
Si laborat homo pro re ali
qua secundum virtutem: quacumque
hora quesierit eam ad utili
tatem suam inueniet eam
Dixit abbas serapion. quod
sicut milites imperatoris cum
ante ipsum stant. non debent
dextera aut sinistra respicere:
ita et monachus cum stat in
conspectu dei? et intentus est
in timore eius omni hora: ni
chil est quod eum de aduersa
rii malis terrere possit.
Sancta sincletica dixit.
Omnes saluari uolumus: sed
propter negligentiam nostram a
salute deficimus. Dixit iterum
que supra. Sobrie viuamus:
quia per sensus corporis nostri. uel
si non uelimus fures ingredi
untur. Quomodo enim potest non fu
migari domus? si fumus exte
rius ascendens fenestras ap
tas inuenerit? Item dixit.
Oportet nos aduersum demo
nes undique existere armatos:

quam et exterius ingreditur
et intro movetur. Siquidem
et anima nostra id patitur. Dicitur
enim navis que aliquando exterius
fluctuum mole opprimitur:
aliquando vero interius crescente
sentina demergitur: sic et
nos aliquando operum exterius
commissorum iniquitate dampna
mur: aliquando vero interius ne
quitia cogitationum abdu
cimur. Unde oportet non
solum exterius spirituum in
mundorum impetus observare:
verum etiam interiorum cogitationum
immunditias exhaurire.
Dixit senex: nisi interior
homo noster sobrie gesserit: impossi
bile est custodiri exteriorem.
Abbas evagrius dixit.
Si deficis animo: ora sicut
scriptum est. Ora autem cum timore
et tremore et labore: sobrie
et vigilanter. Ita oportet ora
re: maxime propter malignos
et ad nequitias vacantes
invisibiles inimicos nostros:
qui nos in hoc precipue impediunt.
Quando abbas Initium
theodorus cum fratribus manduca
bat: accipiebat calices cum
reverentia et taciturnitate: nec
dicebat sicut mos est ignosce.
Dicebat quidam senex. Ni
si velaret pistor oculos ani
malis ad molas circumeuntis:
convertet se animal et comederet
labores suos. Ita et nos vela
men accipimus secundum dispensa
tionem dei: ne videamus que
operamur bona: et beatifican
tes forsitan nosmetipsos per
deremus mercedem nostram. Propter
rea ergo relinquimur per inter
valla temporum semel sic sordi
das assumere cogitationes:
ut cum easdem cogitationes aspi
cimus: nosipsos iudicio pro
condempnemus. Hee enim ipse
sordide cogitationes: velamen
sunt ipsius modici boni operis.
Quando autem homo seipsum accusat:
non perdit mercedem suam.
Sedentibus aliquando fratribus
apud abbatem moysen: dixit
eis. Ecce barbari hodie in
scythi veniunt: sed surgite et
fugite. Dicunt ei illi. Et tu
non fugies abba? Ille autem
dixit eis. Ego per tot annos
expecto diem istum: ut imple
atur sermo domini mei ihesu christi
dicentis. Omnes qui accipi
unt gladium: gladio peribunt.
At illi dixerunt ei. Neque nos
fugiemus: sed tecum moriemur.
Et ille dixit eis. Ego causa
non habeo: unusquisque autem vide
at quomodo sedeat. Erant
autem septem fratres cum eo: et dicit
eis. Ecce barbari appropinqua
verunt ianue. Statimque intra

tes barbari occiderunt eos.
Unus autem ex eis timore car
nali perterritus fugit: et ab
scondit se post plectas de
palma. et vidit septem coro
nas descendentes et corona
tes abbatem moysen: et sex
fratres qui cum eo fuerant interfecti.
Interrogavit frater abbatem
pastorem. Quid est quod scriptum
est nolite cogitare de cras
tino. Dicit ei senex. Ad ho
minem dictum est qui in temp
tatione constitutus est et de
ficit. ut non cogitet quantum
temporis in ea futurus sit: sed
potius quod hodiernum et cottidi
anum futurum liber suscipiat.
Frater interrogavit ab
batem iohannem dicens. Quomodo
anima habens propria vulnera non
erubescit detrahere proximo suo.
Cui reddidit senex parabolam
Erat quidam homo pauper ha
bens uxorem. Qui cum vidisset
aliam mulierem pulchriorem: et
ipsam quoque sortitus est in co
niugium. Erant autem utreque nu
de. Sed cum essent in quodam
loco nundine: rogaverunt
eum ambe dicentes. Tecum venire
desideramus. Quas mittens
nudas in dolium. cum navicula
transfretavit: et venit ad locum.
Facta autem meridie cum una ea
rum populo recedente vidisset
silentium. exilivit in quedam
locum dolio vicinum velociter:
et veteres atque consissos pan
nos reperiens se precinxit. Et
hinc fiducialiter visa est am
bulare. Altera vero nuda
sedens intrinsecus: dicebat
marito. Ecce meretrix ista nu
da est: et non confunditur.
Cui maritus cum dolore: o in
maculatum inquit. Hec utrum
que confusione sua operuit.
tu vero undique nuda non eru
bescis culpare vel ex parte
vestitam. Ita et omnis detrac
tor qui propria mala non vi
dens: aliena semper accusat.
Dicebat abbas iohannes
de anima que penitere desiderat.
Quedam pulcherrima meretrix
fuit in quadam civitate: que
habuit plurimos amatores.
Quidam autem vir de ducibus
veniens ad eam dixit. Promitte
michi castitatem tuam: et
ego te accipiam in uxorem.
Illa ergo promittente: accipi
ens eam introduxit in domum
suam. Cumque a suis amatoribus
quereretur. agnito quod ille tam
magnus vir sortitus eam fuis
set uxorem: dixerunt. Si ac
cesserimus ad ianuam hominis tam
potentis. cognoverit que de
siderium requiremus: procul du
bio puniemur. Sed venite

post dorsū domus: et uta
mur solito sibilo. Cūq3 illa
sibilatū sonū audierit des
cendet ad nos: et inveniem⁹
morti. Que cū audisset ꝛ
signauit aures suas: et exi
liens interiora domus igres
sa est et clausit. Hec ita
locutus sermo? dicebat me
trice esse aīam. amatores
autē eius esse vicia. ducē
uero ul' principē dicebat eē
xpm. domumq3 eius celorū
ppetuā mansionē: sibila
tores autē demones sūt ma
ligni. Hec ergo si casta fu
erit ꝛ fidelis: sp currit ad dnm.

Philosophus quidā in
terrogauit anthoniū sēm.
Quō inquit contentus es
pater? qui codicū cōsolati
one fraudaris? Ille vidēs
ait. Meus codex o philoso
phe natura rerū est crea
turarū: q̄ cū voluero verba di
legē cupio adesse cōsueuit.

Abbas iohēs dicebat qui
busdā fratribus? qꝫ fuerūt
tres philosophi amici: quorꝫ
unus moriēs alteri reliquit
filiū suū cōmendatū. Q̄
in etate iuuenili puer⁹:
nutritoris sui adulteravit
vxorē. Quo scelere cogni
to: missus est foras. Dein
de cū plurimū peniteret.
non ei concessit regressum:
sed ait illi. Vade et esto tribꝫ
annis inter dāpnatos q̄ me
talla in flumine deponūt:
et sic indulgeo tibi culpam
tuā. Cui reuerso post tres
annos cū iā pctō satisfecisset:
dicit ei philosophus. Nec
nūc tibi adhuc indulgeo:
nisi aliis tribus annis mer
cedē dederis hiis qui te in
iuriis et cōuiciis affligāt.
Quod etiā ille cū cōplesset:
remisso pctō eius dicit ei ꝛ
magr suus. Venmodo et
igredē athemensiū ciuita
tem: ut illic sapiētiā discē
possis. Erat autē illic quidā
senex sapiētie studiosus. et
sedebat ad portā: qui omēs
igredientes experiendi causa.
cōuiciis affligebat. Quod cū
eidē iuueni illic igredienti
fecit: ille exorto cachīno
risit. Cui senex dixit. Quid
est hoc qd agis? Ego te in
iurio? et tu rides? Cui iu
uenis ait. Et nō vis ut ri
deam? cū tribꝫ annis merce
dem dederim ut hoc pater
qd hodie? Cui senex dixit.
Ingredere ergo ciuitatem:
qꝛ dignus es. Hoc autē sole
bat abbas iohānes referre:
et hiis ipe addebat dicens.
Hec est dei porta? p quam

patres nostri per multas in
iurias et tribulationes gau
dentes: ingressi sunt civitatem dei.
Dum quidam venisset ad
beatum macharium meridiano
estu nimia siti succensus: et
aquam quereret ad bibendum:
sufficiat inquit tibi hec um
bra. quam multi viatores aut na
vigantes nunc indigent nec fruuntur.
Interrogavit quidam frater ab
batem ysidorum scithensem de
cogitatu fornicationis. Res
pondit senex: quia si quidem
venerit cogitatio fornicatio
nis in animum eum occupat. sed
implere non prevalet neque perficit:
sed tantum impedit ad virtutem. So
brius autem vir a se eam discuti
ens: ad orationem statim convertitur.
Venit quidam adolescens
ad abbatem macharium: ut sana
retur a demonio. Cum esset
foris stans ecce advenit quidam
frater de aliquo monasteri
o: et deperiit cum adolescente
illo. Egressus autem senex cer
nit fratrem illum peccantem cum
adolescente illo: et non eum
increpavit dicens. Si deus qui
plasmavit eos ~~eos~~ videns
patientiam in illis habet. qui si
vellet incenderet eos: ego quis
sum ut arguam eos.
Dixit senex: qui in anima
sua mediam ligat malicie:
filis est igne inter paleas occultatum.
Interrogavit abbatem iohannem
frater quidam dicens. Quid
faciam? quia venit frequenter quidam
frater ut tollat me secum
ad opus quod laborat: et ego
miser sum infirmus et defi
cio in tali re. Quid ergo fa
ciam de mandato dei? Respondit
senex. Caleph filius iephone
dixit ihesu filio nave. Qua
draginta annorum eram quando misit
me moyses servus domini tecum
ad terram istam: et nunc octo
ginta annorum sum: et quemadmo
dum tunc eram fortis. ita et nunc
valeo intrare et exire ad
bellum. Itaque et tu si potes.
ut sicut ingredieris ita egre
diaris: vade. Si autem id fa
cere non potes: sede in cella
plorans peccata tua: et si invene
rint te lugentem non te compellunt.
Dixit quidam senex. Lex et re
prophete scripserunt libros:
patres autem nostri venerunt post
eos. et operati sunt in eis plu
rima: et iterum successores
eorum commendaverunt eos
memorie. Venit autem genera
tio hec que nunc est. et scripsit
eos in cartis: et reposuit
in fenestris ociosa.
Senex dixit. Obsecro fra
tres: ut sicut compressimus
actus malos: comprimamus

etiam cogitationes.
Interrogatus est senior a quo-
dam milite: si deus reciperet
penitentem. Qui cum eum
pluribus edificasset sermo-
nibus: postremo ait ad
eum. Dic michi dilectissime:
si clamis tua conscissa fue-
rit si proicias eam? Qui respon-
dens ait non: sed resarciens
utor ea. Dicit ad eum senior.
Si igitur tu parcis proprio
vestimento? deus sue yma-
gini non indulget?
Erat quidam frater in
cellula? qui post exple-
tas missas cum dimitteret
presbiter ecclesiam expecta-
bat donec egrederentur
omnes: ut aliquis teneret
eum ad manducandum. Una
vero dierum expleto conventu
ante omnes egressus est:
et currebat ad cellam suam.
Quem intuens presbiter cur-
rentem miratus est. Cumque
transacta septimana venisset
frater ille in collectam ecclesie:
dicit ei presbiter. Dic michi
frater quod verum est. Que
causa fuit circa te quia per
omnes quidem conventus ecclesie
remanebas ultimus omnium?
in collectione aut preterita ante
omnes egressus es? Cui frater
ille respondit. Quia abstine-
bam ne michi coquerem: et ideo
exspectabam ut aliquis me te-
neret ad manducandum. Illa
vero collecta prius quam venire
in ecclesiam coxi pulmentum
michi lenticule: ideoque post
consumatam missam ante omnes
exivi. Audiens hoc presbiter: de-
dit mandatum in ecclesia di-
cens. Fratres antequam veniatis
ad ecclesie collectam coquite
vobis pusillum coctionis: ut
accipiatis illud cum alacritate festine
tis revertentes in cellas vestras.
Tenuit aliquando iudex regio-
nis alique de provincia abbatis
pastoris. Dementes autem
omnes habitatores loci illius:
rogaverunt ipsum abbatem
ut veniens rogaret pro eorum
dimitteret eum. Qui dixit eis.
Sinite me tres dies: et tunc
venio. Oravit ergo senex ad
dominum dicens. Domine noli michi
dare hanc gratiam: alioquin non
permittent me homines sedere in
loco isto. Veniens ergo senex
rogabat iudicem illum. At ille
dixit. Pro latrone me rogas
abba? Gavisus est autem se-
nex quia non obtinuit apud iu-
dicem gratiam quam postulaverat:
et sic rediit in cellam suam.
Dicebant seniores? quia quando
intrabat moyses in nubem
cum deo loquebatur: quando autem exi-

ibat de

bat de nube cū ꝑplō eāt. Sic
et monachus: donec in cella
est cū deo loquitur. egrediēs
aūt de cella cū demonib[us] est.

Interrogauerūt quidā seniores
abbatē pastorē dicentes. Si
uidemus aliquē frēm peccā
tem: arguemus eū: Rndit
ei abbas pastor. Ego interī
si nccē habuero trāsire inde et
videro eū peccantē: ꝑtereo
et nō arguo eū. Sz qr scrptū
est que uiderūt oculi tui hiis
testimoniū ꝑhibe: ideo et ego
dico uobis: qr si nō palpaue
ritis manibus v̄ris: nolite tes
tificari. Aliqn enī frat̄ qdā
seductus est in huiuscemōi re.
Apparuit ei q̄si frater aliquod
cū muliere peccaret. Qui
cū ꝑmultū ipugnaret a
cogitatiōibus. existimans
simul eos coire: abiit et pul
sauit eos pede suo dicens.
Cessate iā peccare. Et ecce
erāt manipuli messis triti
ci. Ideoq[ue] dixi uobis: nisi ma
nibus v̄ris palpaueritis:
nolite testificari.

Dicebatur de quodā frē
qr sedebat in hemo: et sedu
cebatur a demōibus ꝑ an
nos plurimos. Ipse uēo exis
timabat qr āgeli sūt. Uene
bat ergo p̄r eius sc̄dm car
nē ꝑ tempus: et visitabat
eū. Una aūt dierū tulit
bipenem secū dicens: qr re
uertens afferā tibi pauca
ligna. Et ꝑueniens unus
demon dicit ad filiū eius
Ecce dyabolus ueniet ad te
in silitudinē p̄ris tui: habēs
bipenne in sporta sua ut
ipugnet te. Tu uēo ꝑue
niens tolle bipennē ab eo:
et occide illū. Igit̄ p̄r eius
uenit sc̄dm cōsuetudinē:
et accipiēs filius eius bipē
nē ab ipo: ꝑcussit et occidit
illū. Et continuo accessit ad
eū sp̄us malignus et suf
focabat eum.

Erat quidā monachus
solitarius in egipto: qui
rogabat deū dicens. Dne
ostende michi iudicia tua.
Et dū multū deprecaretur
deū: una die astitit ei an
gelus dn̄i in silitudine se
nis cuiusdā dicēs. Ueni i
grediamur istā heremū: et
requiramus sc̄os p̄res: et au
diamus ab eis uerbū. et
benedicamur ab ipis. Et
ingressi hēmū post mltos
labores inuenerūt speluncā:
et pulsantes. egressus est
ad eos senex quidā uir sancus:
et uidēs eos cū gaudio sus
cepit. Et post laborem la
uit pedes eorū: et posita

mensa refecit eos: et ster
nens eis qđ habebat repau
sauit eos. Mane aūt fc̄o:
dimisit cū gaudio. Et exeū
tes tulit ille āgelus abscon
se cathinū in quo comederant:
et abierūt. Videns ille frat̄
qđ fecerat: dixit ibrase. Qđ
visu est huic seni ut hoīs sc̄o
isti qui nos cū tali caritate
suscepit? rapet cathinū is
tum? Et dū iter facerent: t
misit post eos abbas ille fi
liū suū dicēs. Reddite ergo
cathinū: quē sustulistis uo
biscū. Respondit ei angelꝰ
dicens. Ante nos est frat̄
cui eū dedi: uem et recipe
eū. Et dū abularet cū eis
īpulit eū angelus dn̄i ꝑ p
cipiciū: et confractus totus
mortuus est. Videns fr̄ ille
qđ fecerat: ꝯtristatꝰ timu
it dicēs. Ve michi: qđ fc̄m
est hoī cū bono. No suffi
ciebat qꝫ cathinū eius ra
puimus: adhuc et filiū eiꝰ
īterfecimꝰ. Et abulātibus
eis in hemo ꝑ tres dies: in
uenerūt cellā ubi erat qui
dā abbas senex cū duobus
discipulis suis. Et dū pul
sarent: misit ad eos vnū
de discipulis suis dicens.
Qui estis? Qđ q̄ritis? Res
ponderūt dicētes. De labo

re sumus? et uolumꝰ bn̄dici
a te: et audire uerbū. Ma
dat eis ille senex dicēs. Dis
cedite uos: qꝛ michi nō ua
cat. Dicūt ei. Rogamꝰ te sus
cipe nos in cellā tuā ut re
pausemꝰ modice: qꝛ de gran
di labore sumꝰ. Et iterū ma
dat eis. Recedite hinc. Vt
quid ābulatis sicut uagi per
hemū? et nō residetis in cel
lis v̄ris? At ipsi ceperūt sup
plicare dicentes. Vespa est:
et ne a feris interficiam̄ susci
pe nos hac nocte tecū. Dix
aliqn̄ p̄cepit abbas ille disci
pulo suo dicēs. Duc eos in
stabulū. Et uespe fc̄o: roga
bāt dicentes. Lumē nobis t
modicū prestet̄: ut videa
mus ubi iacē debeamꝰ. Et
nō eis concessit. Post modi
cū uero petebāt dicentes: ꝓ
ꝑpt̄ deū uel modicū aque
nobis detur. Tūc vnus ex
discipulis eius impedita duc
tus: absconse abbati suo dixit
eis. Rogo uos ut nesciat ab
bas meus: de annona mea
modicū panis do uobis et
aquā. Manserūtqꝫ sic tota
nocte illa in terra. Mane
aūt facto: dicit angelus
ad vnū de discipulis eius.
Roga dn̄m abbatē ut det
nobis orōnē: et habemus

quid referre ei. Audiens hoc
abbas ille q aliqd acceptur9
esset ab eis. mox descendit: et
obtulit ei ille agelus cathi
nu que sustulerat ab illo vi
ro sancto. Et accepto reclusit
se: et precepit illis ut ambula
rent. Videns aut hoc ille fr
qui eu comitabat et nesci
ens q agelus eet. idignat9
est: et dixit ei. Recede a me:
no ultra ia tecu pgrediar
Ecce quanta fecisti. Tu hoi il
li ta bono et sancto qui nos
cu tanta caritate et gratia
suscepit. cathinu rapuisti.
et filiu eius interfecisti: et
isti hoi pessimo qui deu no
timet. nec ante conspectu suu
ponit: nec alicui misetur:
ipsi dedisti eu. Rndit ange
lus et dicit ei. Nonne tu ro
gasti deu ut ostenderet tibi
iudicia sua? Et missus sum
monstrare tibi. Cathinus
ille que a viro sco sustuli
no erat de bono: et no dece
bat ut ille vir tam sanctus
et bonus in cella sua aliqd
de malo haberet. Sed qd erat
de malo uenit ad malu: ut
addat ei in ruina. Filiu aut
eius ideo interfeci: q si eu
no interfecissem: in hac nocte
ipse patrem suu occidisset. Au
diens hoc ille fr cecidit i faci

em sua ante pedes eius: cog
noscens q agelus dni esset.
Qui statim recessit ab eo. At il
le cognouit q iusta sunt iudicia di
Erat quida secularis: ha
bens unicu filia puulam.
Ipse uero conuerti cupiens:
comendauit ea cuidam pnti
suo: et abijt ad monasteriu
qd erat longe de ciuitate
miliaria triginta duo. Et
ingressus pficiebat omne o
pus monasterij: ita ut ab
bas eius amplius eu q cete
ros qui in monasterio erant
diligeret: eo q fidelis eet et
obediens. Contigit aut
post aliqd tempus ut recor
daret caritatis filie sue:
et cepit contristari atq af
fligi int se. Et cu p mul
tos dies hoc faceret: vidit
eu abbas eius tribulatu:
et dicit ei. Qd habes fr:
q sic tristis ambulas? Dic
michi: et ds qui consolat
omes. dabit tibi auxiliu.
Tunc ille procidens cu lacrimis
ad pedes eius: dixit. Habeo
unu filiu in ciuitate quem
reliqui puulu: et recorda
tus affligor propter eu. Et
noluit indicare ei q puel
la eet. Abbas uero eius ig
norans causa: et nolens eu
amittere. q necessari9 erat